

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje popoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kažipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta . . . . . 6 . 60 . . . . . 3 30
četrť leta . . . . . 3 . 40 . . . . . 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11 uri dopoldne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

Oglašit in poslanice se računajo po petih vrstah. Če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Tabor na kardinalovem grobu?

Zapeljivce slovenskega ljudstva, eks-jezuit dr. Ivan Šustersič, namerava privediti dne 13. oktobra letos na grobu kardinala J. Koba Missije na Sv. Gori in b.o.r., kakor smo povedali zadnje. Na ta tabor pripelje s seboj s Kranjskega kmete, katere poprej na shodu v Ljubljani nahujška proti liberalcem na boj s pestjo, in da bi bila armada tega „svetega“ generala tim večja, upa, da pridejo na ta tabor v obilem številu tudi katoliško-narodni goriški Slovenci. Na grobu kardinalovem prisrežejo, da ostanejo njegovim načelom zvesti vsikdar.

Božje poti, o katerih potrebnosti ne bomo tu govorili, imajo služiti, po razumu vsakega pametnega človeka, pač edinele v svrhu molitve in srčne pobožnosti. Tak bi bil idealni namen božjih poti. Ali iz njih so napravili polagoma pribežališče fanatizovanih mas, katere so fanatizovali pač nemalo v ta namen, da se potegne iz njih tim več kronic, katere se porabijo seveda vse v večjo čast božjo in v zveličanje duš pobožnih romarjev in še pobožnejših romaric. Naši slovenski klerikalci, o katerih gre sloves, da so naj-porečnejši bojovníki za Rim ter da so prišli s svojim fanatizmom že do meje znorelosti, pa so sli še korak dalje. Oni niso zadovoljni le s „pobožnostjo“ fanatizovanih mas, niso zadovoljni le z „ofri“ in drugimi darili, marveč tudi politika mora doneti odslej na svetih božjih potih. Politika jim je tako prirasla k veri, da se ne da več ločiti od nje; zato nameravajo privediti prihodnji mesec na Sv. Gori — tabor.

Dr. Šustersič si predstavlja ta tabor tako, da kmete s Kranjskega, katere je prej do dobra nahujškal v Ljubljani, pripelje sem k nam na Sv. Goro, kjer se bodo najprej topih v pobožnosti, nahujška na boj proti liberalcem celo na grobu kardinala Missije. Kmetske, katere bodo utrupeni od poti, se bodo dali hujškati tim uspešneje, in dr. Šustersič si že predstavlja hude kmetske pestje, katere se bodo dvigale na grobu kardinalovem proti liberalcem.

In na tak shod, na katerem se namerava hujškati brata zoper brata, naj bi sli 13. oktobra tudi goriški Slovenci? Dr. Šustersič upa, da ga pride poslušat obilo ste-

vilo „katoliško-narodnih“ goriških Slovencev. Ali se mu uresniči ta želja? Ali bodo naši politikujoči munci tako brezvestni, da naše svoje ljudi na Sv. Goro poslušat ljudskega zapeljivca dr. Šustersiča, ki jih bo učil boja s pestjo proti liberalcem? Ali ne poseže tu vmes morda nadškofski ordinarijat ter propove, da bi naši katoliški duhovniki vodili ljudi na take hujškajoče shode? Ali pa tudi ne bo posredoval ordinarijat, da se nameravani tabor sploh ne bo vršil?! Ali ni tako nameravano hujškanje oskrunjenje svetega kraja, oskrunjenje groba katoliškega kardinala?! Kristus je učil: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe, krivi prerok Slovencev pa uči: Zaničuj ga! In tak nauk: Zaničuj svojega bližnjega! naj bi donel z groba kardinala katoliške cerkve med slovenski svet?! Kaj smo tako daleč? Ako se to zgodi, nastanejo posledice, katere utegne bitko občutiti prav katoliška cerkev, posledice občutne narave pa se utegnejo pokazati že v „taboru“ samem.... Ako poklicane oblasti dopustijo ta tabor, ako je vladi in cerkvi prav, da ho donel z groba katoliškega kardinala skrajni bojni klic med naše ljudstvo, prav, mi sprejmemo ta klic, in bomo znali dati odgovor. Torej le naprej!...

Na taborih se je zbiralo včasih naše ljudstvo, da je dajalo duška svojim zahtevam poonih pravicah, katero mora imeti vsak narod, ako hoče biti narod, — tabor na Sv. Gori pa ima namen, nahujškati sinove proti sinovom slovenskega naroda, in na tem taboru nameravajo prisreči, da ostanejo zvesti vsikdar načelom pokojnega kardinala.

Kakšna pa so bila ta načela? Ta načela so bila taka, da jih noben zaveden Slovenec ne more odobravati; kajti pokojni kardinal je hotel ustvariti iz našega ljudstva najhujšega bojovníka za Rim, kateremu je nad vse boj za vero (bolje za splošno nadvlado duhovščine), narodna prizadevanja, naša stremjenja po jezikovni enakopravnosti, ves naš boj za druge politične pravice pa je greh. Radi tega pa je tudi svoj čas na katoliškem shodu v Ljubljani dal črtati kardinal točke o slovenskem vseučilišču, o potezanju za slovensko šolstvo pri zatiranih koroskih bratih, zato pa je tudi govoril „navzgor“ zaničljivo o svojem materinem jeziku, zato pa je bil

pospeševatelj ideje za ustanovitev nemške katoliške univerze v Solnogradu — slovensčina mu je bila v tem boju le pripravno sredstvo v dosego njegovih namenov, in nič drugega!

In takim načelom, takemu boju proti pravicam slovenskega naroda, hočejo ostali zvesti vsikdar klerikalci, to hočejo prisreči na kardinalovem grobu. Slovenski narod mora postati narodnostno popolnoma indiferenten, samo moliti mora in v katoliškem duhovniku gledati poluboga, katerega mora ubogati v vsem skozi celo življenje. Vsi tisti naši narodni ideali, naša narodna stremjenja, naš boj za pravice slovenskega naroda, vse to so že vrgli med staro šaro, vse to se utopije, kakor je rekel kardinal, in da ostanejo zvesti takim nazorom, da so naša narodna stremjenja utopije, to hočejo prisreči na Sv. Gori.

Tukaj jih zopet enkrat vidite te laži-katoliške sleparje, kaksni so v resnici in kako se delajo včasih, kadar jim kaže. Sleparija jim sledi za petami, najbolj sleparijo pa takrat, kadar govorijo o naših narodnih bojih ali celo navdušujejo za nje! V resnici pa so breznarodni, edino le bojovníki za Rim in njegovo hierarhijo!

In v teh vrstah se gibljejo tudi naši goriški klerikalci. Tako so se spremeniili. Pod zastavo brezdomovince Šustersiča plovejo naprej v boju za klerikalizem, za Rim, za absolutno nadvlado duhovščine, pa proti vsem našim narodnim načelom in idealom, katerim je ostala zvesta narodno-napredna stranka. Kje so tista načela, katere so včasih tolikokrat povdarjali, kje so tisti moze, ki so se bojevali proti Missiji? Poskrili so se kakor krvi v zemljo, in kadar se prikazujejo na dan, so opasani s kopjem klerikalnih čet... Pa še ugibajo včasih, kdo se je spremenil! — Radovedni smo zdaj, kaj storijo glede na nameravani tabor na Sv. Gori! —

Ako se bo ta tabor vršil, bo ista manifestacija fanatizovane mase za boj za Rim in proti boju za naše prave narodne pravice. Klerikalna stranka se pokaže zopet enkrat v svoji pravi luči. Ta luč pa naj doseže prav nasproten efekt od nameravanega, naj ne slepi marveč posveti našemu ljudstvu, da ho videlo svoje prave sovražnike, ki ga s Kristusom na jeziku sleparijo in varajo na vseh koncih in krajih, ki mu krađejo težko

prisluženi denar iz žepov ter najboljše pridelke iz shramb in kletij in ki ga „trostajo“ z večnim življenjem onkraj groba, da se njim tim boljše godi na tej lepi zemlji. Pridi luč in razsvetli um našemu narodu, da se ne pogubi v klerikalizmu ter ne izgine v druge narode, dokler je še čas. Zgodovina nas uči, da so se dala ljudstva zapeljivati in fanatizovati do skrajnosti od raznih sleparjev in varalic, ali končno so jih spoznali ter zapodili ali pobili. Ali pride tako spoznanje kedaj tudi med naš narod?! Upanje imamo, da pride, morda celo s kardinalovega groba....

Dopisi.

Iz Tomaja. — Ni res, da bi bil jaz, ki nisem bil ud, vril kot nepoklican gost v odsek; res je pa, da sem bil zbran v to z ravno toliki glasi kot vsak drugi.

Ni res, da bi jaz prvi dobil v roke kako okrožnico; res je pa, da jaz iste niti videl nisem.

Ni res, da bi društvo radi mene ostalo na cedilu; res je pa, da sem jaz prvi sprožil misel, da si pevsko društvo z napravo veselice povzdigne svoje itak vsem znano mizerno denarno stanje, ako noče vedno č. g. predsednik istega vzdrževati.

Ni res, da bi jaz provzročil veselico solskih sester; res je pa, da so jo samo napravile.

Ni res, da bi se jaz predstavil županu za predsednika pev. in bral. društva „Tomaj“.

Ni res, da bi ne bil ud; res je pa, da sem bil že zdavna ud.

Ni res, da bi ta „predsednik“ (jaz) vse poročal in pisal v Trst, ne da bi prvi predsednik o tem vedel; res je pa, da je g. predsednik dobro znal in bil o tem obveščen po meni in dveh drugih pravočasno.

Ni res, da bi jaz poročal lažij bratom v Trst v kojem koli pismu; poročal sem le resnico in res je dalje, da ravno v listem pismu in v nobenem drugem nisem se podpisal kot predsednik in tak fungiral.

Da me denarničar ne dobi nikjer vpisanega kot uda ni res, res je pa da sem udnino ravno njemu plačal, namesto pa da bi mi jo bil vračunal v naprej, vpisal mi je isto v preteklo dobo v pokrite primankljeja, ki je za časa njegovega denarničarstva precej narasel.

Krizarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz — Posl. Podravski.

Ali kar je še najpoglavitejše, ako se pohod posreči, moreš dobiti sužnjav brez števila. Tatarjev je kakor mravelj na svetu. V slučaju zmage pride jih po šestdeset na jednega.

Tu spregovori Matija, ki je hlepel po zemlji in po gospodarstvu, dokaj živahneje:

»Moj Bog! Ako priženec kakih petdeset hlapcev, lahko jih nastaniš pri Bogdanu! S tem bi se obljubil kos puščave. S tem bi pridobil oba. A to pa veči, da si nikjer ne moreš pridobiti toliko nego tamkaj!«

Toda Zbišek je vrtil glavo.

»O da, same konjarje, ki jedó konjsko meso ter pluga ne poznajo. Kaj si naj počnem z njimi v Bogdanu? Vrhu tega pa sem še obljubil nabaviti si one tri nemške šapelje. Kje jih naj najdem med Tatarji?«

»Obljubil si, ker si bedast, toda kaj te naj briga taka obljuba?«

»Toda moja mož-beseda in vitežka čast!«

»A kako je bilo z Ringalo?«

»Ringala je zastrupila kneza, in puščavnik me je odvezal.«

»Pa te sedaj tu v Tinju opat odveže. Opat je boljši nego puščavnik.«

»Toda jaz nočem tega.«

Matija obstane ter vpraša očitno jezen:

»Ni, ali kaj bo torej?«

»Pojdite sami k Vitoldu, ker jaz tjekaj ne pojdem.«

»Ti sluga! A kdo se pokloni kralju? Ali ti mar ni žal mojih starih kostij?«

»Na vaše kosti pade drevo, pa jih še ne polomi. A ko bi mi bilo tudi vas žal, jaz ne pojdem k Vitoldu.«

»Ali kaj boš delal? Hočeš li biti sokolar ali pevec na mazaveškem dvoru?«

»Ali je mar kaj slabega biti sokolar? Ako pa rajše mrmrate, nego bi mene poslušali, tedaj pa le mrmrajte.«

»Kam pojdeš? Ali ti ni mar za Bogdanec? Hočeš-li s svojimi nohti orati po njem brez ljudij?«

»Vi ne govorite resnice. Ta lov na Tatarje ste si izmislili sami. Ali ste že čuli, kaj so pripovedovali Rusini, da se Tatarjev dobi toliko, kolikor leži ubitih na bojnem polju, kajti sužnja izmed njih nihče ne dobi, ker ga ne more vjeti na stopi. S čim ga tudi hoče vjeti? Mar z onimi težkimi konji, ki smo jih porabli Nemcem. Nu; tako vidite! A kaj bode moj plen? Ušivi kožuhi in ničesar več. Pa pridem nazaj v Bogdanec prazen in še za klativiteza me bodo imeli.«

Matija je le molčal, kajti v Zbiškovih besedah je bilo dokaj resnice. Še le čez nekaj časa reče:

»Kaj pa nagrada kneza Vitolda?«

Saj veste; on da jednemu preveč, drugemu pa nič.«

»Torej povej, kam hočeš iti?«

»K Jurandu iz Sjuhova.«

Matija zategne od jeze svoj pas na svojem irhastem jopiču ter reče:

»Bog daj, da oslepiš!«

»Poslušajte me,« odvrne povsem mirno Zbišek.

»Govoril sem že z Nikolajem iz Dolgega lesa in ta mi je dejal, da se Jurand hoče znositi nad Nemci za svojo ženo. Pojdem, da mu pomagam. Še pred kratkim ste rekli sami, da se že znam z Nemci boriti, ker poznam nje in njihove šege. Dalje pa najdem ondí poprej ona pavova peresa, nego kje drugje in tretjič pa tudi veste, da pavova peresa ne nosi za klobukom kak sluga. Ako mi pa gospod Jezus dá pero, dá mi tudi plen, in končno nemški suženj ni noben Tatar. Nastaniti takega v gozdu, ne bi škodovalo.«

»Kaj, ali si se mar skregal s pametjo? Saj sedaj ni vojne in Bog vé, kedaj napoči?«

»O kajpada! Medvedje so sklenili mir s čebelami ter ne rušijo satovja in ne pojedajo medu! Ha! ha! Ali vam je mar to novo, ako tudi ni slišati o veliki vojni, ako je tudi kralj z ministrom pritisnil na pergament svoj pečat, da je vendar na meji velik motaž?«

Ni res, da bi jaz pripovedoval ljudstvu, da ni potreba ljudskih sol; res je pa, da pripovedujem istim, da bi se iste morale preosnovati z ozirom na prepotrebni napredek v zastarelem kmet. stanju.

Tomaj, 2. septembra 1902.

Ant. Černe, ml.

Dostavek uredništva. Ta „popravek“ priobčujemo edino le za to, da bo videl svet, kako se je naučil tomajski Černe ml. pri lažnjivem „Obrambnem društvu“ nires-ati. Besedo prepuščamo našemu g. dopisniku.

Domache in razne novice.

Ustavili smo „Sočo“ ze s 1. t. m. vsem onim naročnikom, ki na račun leta 1902. niso se nič plačali. Izjem smo naredili le prav malo.

Kdor torej „Sočo“ ne dobiva več, je upisan v seznamu — dolžnikov. S tem pa se ni vse končano, kajti vsakdo mora plačati svoj dolg.

Pri „Slovanski knjižnici“ smo že naredili red, da mora vsakdo plačati naprej; zdaj je prišla na vrsto „Soča“. Po vsem svetu je tako, bodi tudi pri nas!

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je bil imenovan ob bivanju cesarja na pomorskih manevrih admiralom. Prvi nadvojvoda, kateri je bil admiral, je bil nadvojvoda Ferdinand Maks (cesar Maksimilijan.)

Osobna vest. — Suplent na drugem državnem gimnaziju v Ljubljani Ivan Kostial je imenovan glavnim učiteljem na učiteljsku v Kopru.

Za naš „Kazipot“. — Bliza se čas, ko bomo zbirali nove podatke za „Kazipot“ l. 1903., oziroma spremembe, ki so se dovršile od lani. — Ob tej priliki opozarjamo vse gg. trgovce, obrtnike in druge rojake, ki imajo v tem oziru kake želje, da se sami oglasijo. — Oglasijo naj se posebno tisti, ki so bili lani izpuščeni ali so v tem letu ustanovili kako trgovino ali obrt...

„Kazipot“ je danes jako važna, mnogo rabljena knjiga. Ona je nekako zrcalo naše dežele v mnogem oziru. Zato bodi točna, kolikor je to v človeških močeh. Da bodo podatki kolikor le mogoče novi, knjiga ne pojde v tisek pred decembrom, ker smo nabavili toliko materijala, da je postavljena cela.

Oglase sprejemamo že zdaj. Za prednostne strani velja načelo: kdor prej pride, prej melje!

Pričetek šolskega leta. — Na tukajšnjem gimnaziju, prične šolsko leto dne 18. t. m. V prvi razred se vsprejemajo učenci 10. in 11. t. m. Ostali dijaki se imajo zglasiti do 17. t. m.

Na gimnazijski pripravnički se sprejema učence 10. in 11. t. m.

Na realki se vpisujejo v prvi razred dne 15. t. m. Drugi dijaki se imajo zglasiti do 17. t. m.

Na ženskem učiteljsku se bo vršilo vpisovanje 13. in 15. t. m.

Ob začetku šolskega leta pričanja v Gorici živahnejše življenje. Tudi vojaki so se že vrnili. Z vojaki in učenci se vrne v mesto mnogo rodbin. — Trgovina postaja živahnejša. Zato opominjamo rojake na deželi,

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil L. K.-č.)

(Dalje.)

„Naša z Bavarskega tu sem — ne ve se pa kedaj — priseljena družina je pripadla, tako je nam otrokom večkrat pravilo oče, kateri je to izvedel od starega očeta, že zgodaj luterski stvari, ter ni bila urobljena („leib-eigen“) marveč je imela svoje pravice (soglasja z dokumentom: „Schuapla agenthümer.“) Istotako, kakor Preglovi, ki so bivali mejé na naše, se vedno v družinski lasti se nahajajoče posestvo, na sedaj „Gilt Abramsperg“ imenovani lastniki, so bili upisani v deželno knjigo s posebnimi pravicami („Land- und Giltbuch“) — ni imela samo posestva, marveč je bila tudi čislana ter s Preglovimi gotovo vladarica naše vasi. O njenem evangelijskem življenju in zadržanju, žal, nam ni dosti znano; ali s posebnim spoštovanjem in rado se je govorilo o evangelijski preteklosti naše

ki prihajajo tudi kaj kupovat v mesto, da si ogledajo najprej domače naše trgovine. Danes smo Slovenci, hvala Bogu, že tako napredovali, da naši trgovci in obrtniki v raznih strokah bolje potrežejo nego drugi. Podpirajmo svoje, ako hočemo koristiti ob enem narodni naši stvari!

Pripravnica na Proseku. — Na c. kr. pripravnici za srednje sole na Proseku se bodo sprejemali učenci dne 14. in 15. septembra. Dne 16. septembra bode sv. maša ob 8. uri. Učenci se morajo zglasiti v spremstvu starišev, oziroma njih namestnikov, in morajo s seboj prnesti zadnje šolske spričevalo, krstni list, spričevalo o cepljenju koz in se skazati, da nimajo bolezní na obeh. Voditeljstvo.

Narodna slavnost v Kanalu. — Vedeli smo, da se Kanalci skrbno pripravljajo na sijajno proslavo Čitalnične 35-letnice, ali vse to, kar smo tam našli in doživeli, je presešlo vsakršno pričakovanje.

Na predvečer se je zastrlo nebo s težkimi oblaki in vil se je gost dež na zemljo. Toda Bog nas ima rad! Čez noč se je zvedrilo in nastal je najkrasnejši dan. Vročina je ponehala in običajnega prahu ni bilo. Krasna vožnja proti slavnostno nadetemu Kanalu.

Ves Kanal je bil kakor v gozdu narodnih trobojnic. Takega števila že davno nismo videli! Pred vhodom v trg od goriške strani je bil postavljen krasen slavalok s trobojnim napisom: Bratom slovanski pozdrav. — Drugi slavalok je stal ob mostu, kateri tudi je bil bogato obložen s trobojnicami.

Na trgu pred cerkvijo je bila postavljena lična tribuna, kjer bo zbrano staršinstvo in pozdravi vse goste župan v imenu občine. — Slavnostni prostor je bil prirejen na jako pripravnem Malničevem svetu; krasnejšega si ni mogoče misliti, kajti doli z naravnih tribun (z brega) je na stotine ljudij najlepše videlo na oder, odkoder se je petje izborno razlegalo po vsem obsežnem prostoru.

Napis na hišah pa so kazali: kam naj grede vozovi, kje se hranijo kolesa, kje je določeno zbirališče temu ali onemu društvu. In došle množice so takoj razumele znamenitost take pozornosti Kanalcev; vsakdo se je držal takih migljajev, zato je vladal ves čas prav uzoren red, da je povišal vso slavnost v vsestransko zadovoljnost došlega ljudstva. — Posamična društva so se zbirala na določenih mestih in bila prav dobro postrežena. Konfuzije nikake.

„Sočin“ poročevalec je prišel sele popoldne v Kanal, zato ne more mnogo povedati o dopoldanskem delu te slavnosti. — Veselični odbor je bil že od ranega jutra na nogah. Poskrbeli je bilo treba se to in ono, da bo vse v določenem redu. In sprejemati je bilo treba goste od severa in juga. Točnega dohoda ni mogoče naprej določiti kakor pri železnicah, zato si lahko mislimo mučen položaj Kanalcev. Od severa je došlo nad 100 Tolminec (tri društva), obe društvi iz Ročinja, 11 vrlih Sokolov iz Idrije, ki se niso strašili daljne poti, lepa družba Kobaridcev itd. — Od juga je došlo prvo društvo „Vesela“ iz Škednja pri Trstu; prav številni zbor je to samih resnih, krepkih možakov in mladeničev. Med njimi je starosta pevcev g. Jožef Sancin-Drejač, ki je ob-

hiše v celem tukajšnjem kraju, kakor je tudi v naši družini nekaj več ali manj svobodni polet v duševnih rečeh blagoslovljeno sporočilo. Oboje kaže na to, da je morala biti pripadnost naših prednikov do evangelija posebno globoka, ali vsaj jednako vredna oni ostalih zvestih spoznavalcev v dolini. V letih okoli 80 so bili radi svoje evangelijske vere izgnani ter so odšli v Sveti Križ. Ali so bili v istini zopet pokatoličeni ali so šli naprej izven dežele, ne vemo. Na vsaki način pa je bil vsaj en član, od katerega izhajamo, ali zopet pokatoličen ali se je vrnil. Sporočilo o evangelijski preteklosti naše družine smo cenili v dobi protireformacije pri nas vedno visoko kakor spomin na zlate čase. Celi podi rokopisov in knjig so bili, žal, vandalsko sežgani, ne da bi se bilo poiskalo ne samo za zgodovino na sploh, marveč tudi za našo družino zlasti dragocene evangelijske dokumente.

To sporočilo kaže očitno zamešavanje dejstev: Pregnanstvo v Sv. Križ ni moglo skoro pomeniti skrivališče pred ogleduhi v takrat povsem krivoverskem gorskem mestecu, marveč je prej zamešavanje z dohodom k že omenjeni Trubarjevi pridigi l. 1564., o kateri

hjal letos 50-letnico, odkar je član pevskih zborov.

Dopoldne so se vrle Kanalke okrasile z vencem društveno zastavo, — in položili so venec na grobu sklačatelja Jos. Kocjančiča.

Skupen dohod gostov iz Gorice, Solkana, Podgore, Št. Andreža itd. je bil določen proti 3. uri pop. Dolga vrsta kočij, vozov, zardinijer je drvila proti Kanalu. Dež je bil napojil žejno zemljo, da ni bilo prahu, sicer bi bilo gorje voziti se v prašnem oblaku. Sokoli iz Idrije so došli nasproti do pokopališča. Tam so se razvrstila posamična društva, na čelu njim Sokoli, in ob zvokih trobentačev je korakala dolga vrsta dragih gostov proti Kanalu.

Pred slavalokom in za njim po celem trgu so stale množice ljudstva, da pozdravijo drage goste. Pri slavaloku je pozdravil došle goste v imenu Čitalnice mladi Lojze Križnič v vznesenih besedah; odgovoril je dr. R. Gruntar. Na oba govora so zagrmeli viharni živio-klici. — Z godbo iz Mavinj na čelu smo odkorakali v trg in se postavili pred tribuno, na kateri je bilo zbrano občinsko staršinstvo. Rodoljubne zale Kanalke so okrasile zastave z venci, Sokole in zastopnike društev pa nakitile s cvetjem. — Župan g. M. Zega je pozdravil v krasnem nagovoru vse drage goste v imenu občine kanalske. Odgovoril je dr. Gruntar. Na to obhod po trgu z godbo na čelu. Po kratkem odmoru in okrepcilu je pričela veselica na slavnostnem prostoru, ki se je polagoma polnil.

Na vsprejelu je bilo 13 točk. To ta sledila je druga za drugo brez mučnih odmorov tako hitro in lepo, da je ostalo občinstvo do konca pri najboljšem razpoloženju, da, z enako napetostjo bi sledilo še novim točkam. — Pozdrav v imenu odbora čitalnice je bil presrčen. V vzneseni besedi je bil razložen pomen te slavnosti in pozdravljena so bila imenovana vsa zastopana društva. — Kanalski zbor je zapel novo Zgovo: „O ti moj dom“, ki je nježna, ljubka skladba; izvršitev prav dobra. — Slavnostni govornik je bil dr. R. Gruntar iz Gorice. Temelj govora je bil: narod brez osike propade. To so spoznali naši buditelji, ki so poleg drugega dela ustanavljali tudi narodna društva. — Možki zbor iz Gorice je dovršenc pel obsirnejo Zajčevo „Ustaj rode“, o obravnanja ni bilo konca, dokler ni dodal vedno krasno „Crnogorac Crnogorki“, ki je izrazovita, težka skladba. — Mladi in čili tamburški zbor „Podgora“ je srčno udarjal obsežni „Venec hrvatskih narodnih pesmij“. Zbor je v kratkem času zopet izdatno napredoval. Le ta o naprej! — Zbor „Vesela“ iz Škednja nas je očaral z obsežno Grbičevno „Slovanski brod“. Vrli Škedenjci so zeli burno pohvalo. Čast in hvala jim za daljno pot! — Tamburasi iz Tolmina so prav dobro udarjali potpuri „Iz naroda za narod“, same ljubke znane popevke. — Prav številni zbor iz Št. Andreža nas je razveselil z Volaričevino „Kviško bratje“. Čudili smo se vsi, da so naši vrli sosedje v kratkem času tako lepo napredovali. Na pravem potu so! Le tako naprej v čast slovenskega imena tik Gorice! — Združena čitalnični in Sokolov zbor iz Solkana sta divno odpela vedno priljubljeno

pravi Trubar, da so bili poleg „vsi Vipavci“. Sicer so imeli nekateri izgnanci, kakor bomo že videli, navado, romati iz jednega kraja v drugi po Vipavski dolini; Sv. Križ je bil tudi takrat pod Attemsovim luteranskim oskrbnikom nekako glavno središče krivovercev, ali skriti pa bi bili težko tam šiplje pred očmi ogleduhov; na kakršensibodi način bi bili morali oskrbovati svoje posestvo s predpravicami ali kontrolirati po posredovalcih oskrbovanje, kar pa bi bilo njihovo eksistiranje, kljubu izgonnemu ukazu, hitro odkrilo.

O drugih, se danes živčnih zastopnikih imen v naši listi, zlasti o široko raztresenih mnogoterih Preglovih, nisem mogel izvedeti niti najmanjše reči.

Ali baš glede Preglovih se je izpolnila na čudovit način beseda Kristova: „Kjer ljudje molčijo, bodo kameni govorili.“ (Luc. XIX. 40.). K tem govorečim kamnom se povrnem še kasneje.

Razven kamnov govorijo papirji. V najrazličnejših papirjih (arhiv grofa Lanthierja v Vipavi, grad Leuttenburg, vicedomski arhiv v Ljubljani, arhiv notranjega ministerstva, hišni-dvorni in državni arhiv na Dunaju, papirji Andreja Rovana na Colu, nadučitelja Andr.

Hudovernikovo „Naša zvezda“. Tudi baritonist je bil kos svoji nalogi! Solkanci so dokazali, kaj zmorejo, ako le hočejo! Naprej, dragi sosedje! — Mešani zbor iz Gorice je posledil ves program z umetniški dovršenim izvajanjem Sattnerjeve „Vrbice“. Na neprestano zahtevanje je dodal še obsirno in prekrasno „Nase gore“. — Na to so nastopili zopet Kanalci, in sicer ženski zbor s spremijanjem tamburšev. Izvajali so zbor gorskih deklet iz Vilharjeve opere „Smiljana“. To je bil se sladkorček na bogati in srečno izvršeni program. Viharno pohvalo so zeli v obilni meri.

Po prav kratkem presledku so nastopili Sokoli; prav lepa četa jih je bila. Ob zvokih našega „Naprej!“ so prikorakali in se razvrstili v nastop za proste vaje. Vse štiri proste vaje so izvedli prav točno, dasi niso lahke. Veliko naših rojakov se ni videlo take Sokolove telovadbe; zato so bili kar očarani. — Na orodju so nastopili v dveh skupinah Idrijčanje in naši Sokoli. Moramo reči, da so pokazali bratje iz Idrije prav dobro solo. Telovadili so izborno in zeli čisto viharno pohvalo. — Nasi domači Sokoli pa so dokazali zopet lep napredek od zadnjega nastopa v Rihembergu. Tudi težke vaje so izvajali prav dobro. Čis jim!

Za nekoliko časa so bili pozvani s trobento vsi pevci na oder, in zadonela je velikastna pobratimija „Slovenac i Hrvat“. Dasi od raznih vetrov vendar so pevci dovršeno resili nemajhno nalogo. Srečno postavljen oder s prav izbornim odmevom nam je pripomogel do najvisjega užitka. Dodali so še „Morje adrijansko“, enako dovršeno, — in prišel je živahen ples. Žal, da na sporedu ni bilo nobene skladbe Kanalskih domačinov Kocjančiča in Avgusta Lebana, na katera so lahko ponosni. Posebno ona „Das mo Kanalci, izvé naj ves svet“ bi bila kaj primerna.

Na večer je bilo povsod vse živo, vse veselo. Pri Segalu so prepevali Št. Andrežanje, na trgu „Vesela“, na novi verandi pri Zegu Goričanje, za cerkvijo Solkanci itd. Vmes pa so umetniški ognji svigali v zrak in skrbeli za čarobne poglede še našim očem. Skratka: to je bil prekrasen naroden praznik, kakoršnega ni videl ne le Kanal, marveč redko kateri trg na Slovenskem.

Dodajamo, da je za ta dan preskrbel podjetni g. J. Baudaž spominske razglednice s prav dobro sliko Kocjančičevo. Od naše strani bodi dovolj. Mogoče je, da smo marsikaj prezrli. Naj bi pa kdo drugi popolnil našo sliko.

Sklepamo s presrečno željo, da bi šli po kanalskem vzgladu, kako se prirejajo narodne slavnosti, povsod drugod. Tako lepega, prijetno delujočega reda pogrešamo največkrat, kar kviri splošni vtis in dela udeležnike nezadovoljne. — Vsa čast vrlima odboru, ki je gotovo mnogo „sejal“, veliko delal, ali vseh mu dela vso čast in pridobiva zahvalo vseh udeležencev. Vsa čast vsem Kanalcem brez izjeme, ki so zares uzorno sodelovali v poveljanje te prekrasne narodne slavnosti. Hvala!

V Bolcu je bil izvoljen županom g. Anton Šulin, urarski mojster in posestnik. — „Gorica“ se „veseli“, da ni bil izvoljen g. Ant. Strausgill in zato dostavlja, da se „v Bolcu dani“. — To je pa že več kot kleri-

Perneta v Sturijah itd. itd.) sem mogel razvideti najrazličnejše, zlasti kar zadeva premembe in odnosaje posestva. Ker se nahajajo še mnogi papirji v privatni lasti, moram se enkrat opozoriti na to, kaka škoda nastaja vednosti vsled povsem brezkontrolnega spravljavanja in pogostega uničenja istih. Edino rešeni papirji pri Šapljavih so 3 pisma grofa Etlinga iz 14. stoletja (!!), zadevajoča kupne razmere, žal, jako fragmentirana. Kolika škoda posvetni vednosti, ako so taki stari, že radi svoje starosti dragoceni spisi, kljub najboljšemu nadzorstvu od strani družine, razpostavljeni mogočnosti, da se izgubijo, dotim bi se v kakem muzeju, kjer pač lahko ostanejo last družine, ložje obvarovali, da ne razpadejo. Pred leti je bilo najdeno v okolici Ajdovščine eno slovensko sv. pismo. mislim da od rajnega slovenskega protestanta dr. Lavriča, po katerem nosi trg v Ajdovščini svoje ime, ali je bilo potem, žal da ne vem, kam, oddano naprej. Kaka škoda cerkveni zgodovini, ako se pogubijo brez sledu take redkosti, dotim bi se jih v kakem muzeju lahko prihranilo potomcem.

(Dalje pride.)

kalna neumnost. Gospod Šulin je vrl naprednjak, je med prvaki naše stranke na Bolskem in značajen mož, ki se gotovo smeje prismođariji v „Gorici“. Mi smo zadovoljni, in glejte čudež, — „Gorica“ tudi! Kakor se vidi, je „Norica“ včasih zadovoljna tudi s — kislim grozdjem. Dober tek!

Kako ubogajo škofe. — V novejšem času so se poganjali naši politikujoči nunci za avtoriteto skofov celo v posvetnih rečeh. Mi posvetnjaki bi morali skrbno gledati na voljo v farovžih, ki naj bi bila volja vladajoče sv. cerkve. — V resnici pa opazujemo, da se prav taki nunci kaj neradi pokorijo svojim skofom, ali da jim celo nasprotujejo. — Slučaj bivšega kurata Budina iz Pevme je znan. Nadškof mu je prepovedal pridigovati „romarjem“ v Barbani, ali on je vsejedno pridigal. In da bi svoje poslušalce potrdil z lepim vzgledom, kako je treba škofe poslušati, je še povedal, da mu je došla prepoved, ali da se on za njo ne briga. — Ali ni to krasen vzgled katoliške pokorščine? — Pa še vprašujejo, odkod prihaja pohujšanje! „Edinost“ je vse drugače opisala isti slučaj v Barbani. Obrnila je, da je nadškof prepovedal Budinu slovensko propoved v furlanski Barbani. — To pa je izmišljeno. Hujskaču Budinu je bila propoved prepovedana, da bi se bolj ne begal brezumnih ovčic iz Pevme! — Obzaluje, da se je „Ed.“ dala mistifikovati, in še bolj, da ni popravila svojega krivega poročila po vestni sliki v „Soči“.

Slučaj g. Muhe, ki je nagovoril cesarja po nemški, je dal gospodi pri „Edinosti“ in pri „Gorici“ povod, da so udarili po njem, oziroma tudi po narodno-napredni stranki. Gospodje pri „Edinosti“ so gotovo vedeli, da g. Muha kakor tudi g. dr. Kurelič sta nagovorila cesarja po nemški. Gasp. K. je spregovoril hrvatski le toliko, da je varoval načelo. To je prav! Pri cesarju ne bomo radi načela govorili vse tako, da ne bo razumel. Svoj narod častimo lahko drugače z večjim uspehom! Ali udarili so samo po g. Muhi. (Da je na koncu pozabil na namenjeni pozdrav, bi bilo najbolje, ako bi se molčalo! Ako bi bil v Divači jeden dr. Kurelič, bi seveda bolje opravil, kar je docela naravno!)

Kar se tiče nagovarjanja za nemški nagovor, se je vsa reč silno pretiravala. Vprašan je bil le en zupan, ali hoče nagovoriti cesarja tudi nemški, ah je odklonil, češ, da ne zmore te naloge. Govoril je g. Muha. Čin sam na sebi smo obsodili tudi mi, kakor pritiče, ali naši „prijatelji“ si niso mogli drugače nego da so brenili g. Muho, ker ne priseza na „programme“ klerikalcev in njihovih včasih prethih včasih preglasnih zaveznikov.

Kar čvečejo prtljikovci pri „Gorici“ o g. Muhi, je preneumno, da bi se bavili s tem. „Gorica“ bi bila storila boljše delo, namesto da se zaletava v g. Muho, da bi bila nam povedala, kako se namerava prof. Berbuč potegniti v detelnem solskem svetu za to, da je isti prepovedal solskim otrokom vse slovenske znake pri sprejemu cesarja. To naj bi bila povedala „narodna“ „Gorica“, potem bi bila žela priznanje.... Ali, ali tega ne more, ker prof. Berbuč, vladni hlapec, ne črne v tem pogledu niti besede. Njemu je slovenska trobojnica „Wurst“, poln žep, to pa je nekaj, kar veseli lepega Janeza izpod Čavna! In za žep se molči, če treba, ne celi črti!

Na tukajšnji realki dobi četrti razred letos paralelni razred, ki se nastani v sedanjih konferenčni sobi, za katero se pripravljajo prostor na drugem mestu.

Tudi to ni res. — „Gorica“ pravi, da smo imenovali učiteljice tuk. katoliškega društva neke „stare k....“ Izjavljamo, da listega pomena, kateri hoče dati „Gorica“ besedi „k....“, ni imela naša pisava, marveč je pomen prav nedolžen. Besede pa niso naše, marveč lepega kaplana Aloisiusa; mi smo jih le citirali nekje v „Tutti frutti“. Kaj je mislil g. kaplan Aloisius pod „k....“, naj ga gospodje pri „Gorici“ vprašajo; saj gotovo pové. — Brez podtikanja in laži pa jim ne gre „politika“ izpod rok....

V cestni odbor komenski so bili v soboto izvoljeni gg.: vitez Josip Fabjani, veleposestnik iz Kobdilja, Štepančič Karol, zupan v Temnici, Pipan Josip, zupan v Skrbini, Pipan Alojz, zupan v Mavhinjah, Kosmina Ivan, zupan v Šempolaju, Gergič Franc, zupan v Velikem dolu, Štrekelj Ludvik, zupan v Gorjanskem, Abram Anton, pod-

zupan v Tupelčah; namestniki: Lozej Jernej iz Vojsčice, Terčon Martin, zupan v Berjah, Mahnič Eilip iz Kobdilja.

„Gorica“ je tako predrzna, da je vso to listo pokazala kakor nekako zmago klerikalne stranke. Smešno! — To je lista, katero so narekemale sedanje krajevne kraške razmere. Je med njimi res tudi par klerikalcev, večina pa se „Gorici“ lepo zahvali, ako bi jo štela med — svoje kimovce.

Romarice. — Pretekla dva praznika je bilo na Sveti Gori, kakor običajno, premnogo romaric, romarjev manj. Na Sv. Goro prihajajo skozi Gorico. Reči moramo, da letos ni bilo toliko pobožnega vpitja po mestnih ulicah, kakor smo ga slišali prejšnja leta, ali vendar bilo je. Marsikatera romarica je čutila potrebo, potem ko je molčala do mesta, spustiti po ulicah v zrak svoje neartikulovane glasove, ko je pa prišla izven zidovja, pa je zopet utihnila. Prav gotovo bi bilo bolj pametno, da bi ideč skozi mesto, molčali, ker onega spakovanja, katero se čuje, ne more biti nikdo vesel, romaricam pa ne služi prav v nikako pohvalo. Čuti je le kako zmerjanje in kletev na njihov naslov, zlasti ker je notorično, da traja ta navdušenost v petju le v zidovju mesta, izven njega pa potihne. To skazovanje po mestu je grdo in edino prav je, da potihne.

V soboto proti večeru je porosil dež goriske ulice. To priliko so porabile razne romarice, da so si sezule čevlje ter korakale boste po gorkem mestnem tlaku. Morala je uplivati ta „kopelj“ kaj dobro na nožice in noge romaric, kajti držale so nekatere krila visoko, tako visoko, da je bilo previsoko. Kakšen mladi kaplan bi bil zardel ob pogledu na te „visočine“, in morda bi ga bila pretresla kaka strast, starejši gospodje bi bili pa gotovo govorili o pohujšanju... Oj, vé romarice, kaj delate na božjih potih?!

Povsodi so jednake te Marijine hčere! — Neki tukajšnji laški list poroča, da se je dogodil v teh dneh na neki cesti blizu Gradišča ob Soči skandal, v katerem igrajo glavne vloge neke Marijine hčere. Skandal pa je tak, tako pravi oni list, da z ozirom na javno moralo ne more niti približno pisati o njem, pero mu zastaje, da bi opisal eno svinjarije. Ker laški listi ljubijo senzacionalne in pikantne vesti, se da sklepati iz tega, da se je moralo pripetiti res kaj groznega. Glavne junakinje pa so Marijine hčere!

To vidimo povsodi, da se prav v onih družbah, katerih člani v belih oblačilih poklekajo pred oltar božji, goji navadno prav sistematično nemorala, in razne Marijine hčere so strašno rade nagnjene h grehu. — O Liguori, Liguori, kake sadove rodi tvoja nemorala!

Romarje je zvrnil. — Na potu, kjer se zavije s Šempeterske ceste v Podturen, se je prevrnil v soboto zvečer voz romarjev s Krasa. Bilo je kakih 20 oseb. Padli so v občestni jarek, ali k sreči se ni pripetilo nobenemu nič hudega. Le zmočili in opraskali so se malo, malo umazali in pa ustrašili.

Dva delavca iz Italije, ki sta uslužbena pri podjetništvu za most čez Sočo, po imenu Cagnelli in Grilli, sta se v nedeljo sprla in strela v Podgori. Grilli je C. obdelal z nožem strasansko. Grillija so zaprli. Neki Štefan Horvat je miril, pa tudi nekaj ujel po glavi in po roku.

Poljski „grof“. — Po Gorici je hodil neki mladi človek, ki se je izdajal za grofa. Ko je zvedela o tem tukajšnja policija, je zasledovala tega grofa po svojih organih, ter se jej je zdel sumljiv. Redar Buttignoni je vstavlil tega mladega moža na Stolnem trgu ter ga vprašal, kdo in kaj da je. Odgovoril mu je, da se imenuje Fonžari. Redar ga je vprašal, če je sorodnik ali član rodbine bogatih Fonžarijev z Dunaju, ali „grof“ je odgovoril, da ne, marveč da je iz Trsta. Redar: Torej ste sin finančnega komisarja. „Grof“ je potrdil. Kljub tako točnemu odgovoru pa se redar le ni dal premoliti, marveč je rekel tuje, naj ga spremi na glavarstvo, da se legitimira. Šel je takoj brez ugovora. V Rastelu je še prosil redarja, naj ga pusti domov k materi v Gosposko ulico, da jo obvesti o tem slučaju, ali redar ga ni uslišal. Ko pa sta prišla bližje h glavarstvu, je sunil „grof“ redarja ter začel teči na vso moč po Rastelu. Redar je tekel, potem se usedel v voz ter dirjal za njim; med potjo ga je skušal pridržati neki narednik, ali se mu je izmuznil kakor jegulja. Šele pri vili Böckmannovi so ga prijeli. Na glavarstvu je povedal, da se

imenuje Jurij Zabiski od Karola, da je star 26 let, s Poljskega doma ter da prebiva v Trstu v ulici Caserma. Pri njem so našli tudi dva daljnogleda. Redarstvo slutí, da ima ta ujeti človek na vesti več grehov ter da je nevaren gosposki slepar.

Pred par dnevi pa je prišel k tukajšnjemu optiku Klementu Donatu v Nadškofjski ulici neki mladenič, ki je rekel, da ga je poslal grof Zalusky po daljnogledu. Donatu mu je dal 6 daljnogledov, da si izbere grof, nakar prinese ostale s plačilom nazaj. Na to pa ga ni bilo več blizu. Ta slučaj se spravlja v dotiko s prijetim Poljakom.

Ukraden bicikelj. — V petek je pustil nekdo v veži št. 13. v ulici Caserma svoj bicikelj. Ko je prišel nazaj ponj, ga ni bilo več. Naznanil je to policiji, ki je takoj začela iskati tatu. Končno ga je ujel redar Kumar. Tat je 27-letni brezposelni natak Baroni iz Pavije; ki je ukradeno kolo prodal v Trstu. Tatvino je priznal takoj. Bil je že trikrat zaprt radi tatvine.

Izpred sodnje. — Pred sodniki je stal oni Vittori iz Rusiča, kateri je bil — kakor smo poročali — prevrnil s kolesom nekega starca, ki se ni izognil ter je starec potem umrl. Vittori je bil oproščen obtožbe, ker se je pokazalo, da ni bil kriv nesreče.

Težko telesno poškodovana sta v nedeljo po noči delavca Fornazarič in Lavrenčič 4 druge, katere sta srečala v ulici Vetturini. Pravijo, da sta jih napadla brez vzroka. Napadalec so zaprli.

Filoksera v Rudl. — V vinogradih v Rudl v Furlaniji so konstatovali filoksero. Takoj so spisali o tem poročilo, katero so poslali namestništvu v Trst ter poljedelskemu ministerstvu na Dunaj, zahtevajo nasadnike z ameriškimi trtami.

Pedagoško društvo v Krškem priporoča sledeče knjige po znižani ceni: 1. Učiteljski pravnik (nova knjiga) cena 1. K; 2. IV., V., VI., VII., Pedagoški letnik prej 2 K, sedaj po 60 vin.; 3. Jezikovni pouk prej 1 K 20 vin., sedaj 80 vin.; 4. Nazorni pouk prej 2 K 60 vin., sedaj 1 K 80 vin.; 5.* Navod k početnemu risanju prej 80 vin., sedaj 60 vin.; 6.* Pouk o črtelih prej 80 vin., sedaj 60 vin.; 7.* Stavbni črtelji prej 2 K, sedaj 1 K.

* Zadnje tri knjige se priporočujejo osobito rokodelcem, zidarjem, tesarjem in drugim. Te cene veljajo za raročnike, ki naročé knjige naravnost pri odboru v Krškem. — Pri cenah je vračunjena tudi poština.

Obmejnim slovenskim učiteljem se vse te knjige darujejo.

Listnica. — Gosp. dopisniku v P. Poslani dopis utegne obsegati marsikaj resničnega, toda gledé na posebne razmere, ki vladajo v Vaši občini, ga ne moremo priobčiti, ker smo prepričani, da bi za sedaj le škodoval. Ostanite pa pri nazorih, katere razvijate v dopisu. Zdravi! — Mnogo gradiva smo morali odložiti za prihodnjice, dasi bi ga radi podali že danes. — Gosp. L. v Istri: Poročilo o izletu lepega Al..... v Istro smo sprejeli na znanje z vsemi interesantnimi detajli vred. Ako bo kdaj treba, mu že poribamo pod nos „besede“ in „dejanja“. — Gosp. V. M. na Vipavskem: O lepem Marku tr. interesantna pisma so na varnem. Res je, da je lepi Marko grdo postavljen na laž o vsem, kar je govoril po prvem pisemcu, toda zdaj jih še ne pozabimo. Že da sam dovolj prilike!

30.000 kron znaša glavni dobiček olomuške razstavne loterije. Opozarjamo, da je zrebanje nepreklicno dne 25. septembra ter se izplačajo posamezni dobički od prodajalcev v gotovini le z 10% popustom.

Razgled po svetu.

Shod v Zürich, kateri je priredila napredna stranka v ponedeljek, se je obnesel imenito. Govoril izvrstno dr. Tavčar. Ljudstvo navdušeno. Par črnih hujskačev se kar pogubilo.

Kranjski deželni zbor. — Poročali smo o poskusih za sporazumljenje med strankami, da bi prišlo do zasedanja kranjskega dež. zbora. Ali upanja, da bi prišlo do tega, je malo ali nič, ker klerikalci niso pri volji, delati, marveč hočejo le še dalje razsajati in razbijati pod krinko: Ljudstvu pravice! Sodi se, da pride težko do nove seje, ker klerikalna stranka noče dati nikaškega pravega jamstva za to, da bo delala,

marveč bi bržčas v dež. zbornici vprizorila zopet skandale. Radi tega se govori celo o razpustu dež. zbora.

Na vislice so obsodili 6. t. m. porotniki v Novem mestu Franca Franciča, ki je bil svojo ženo ustrelil ter potem pobegnil v Ameriko, odkoder pa so ga pripeljali nazaj v Novomesto. Ženo je ustrelil v postelji, potem pa je delal, kakor da bi se bila sama ustrelila.

Železnica Trst-Opčinc. — Pretekli teden je komisija že drugič pregledala progó iz Trsta na Opčine ter jo našla v redu. Na temelju tega je izdano dovoljenje, da smejo začeti s prometom. Otvoritvena vožnja je danes.

Umetniška razstava v Ljubljani. — Umetniško razstavo otvorijo dne 20. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“. Mnogo slovenskih slikarjev je že doposlalo svoja dela.

Slovensko gledališče v Ljubljani. — Sezona se otvori 27. t. m. Do početka se pripravljajo 4 drame, pripravljajo se tudi nove opere. Pomnožili so garderobo, napravili nove dekoracije, tako, da je upati na dobro gledališče v predstoječi sezoni. — Hrvatska dež. vlada je posodila slov. gledališču popolen glasben material Albinijeve opere „Mariton“, ki bo prva operna noviteta v tej sezoni.

Ruska carica je zopet prevarila nade Rusov, ki zaman pričakujejo od nje prestolonaslednika. Carica je povila pretekli teden mrtvo žensko dete. Raznašajo pa tudi vesti, da sploh ni bila nosna, marveč da je imela le neko otekline, katero so zdravniki odstranili, ter je sedaj carica povsem zdrava. Carica kot nemška princesinja Rusom sploh ni simpatična, in ker očividno nima sreče, da bi dobila sina, je narod tudi radi tega ne mara.

Polasčevanje otrok v Istri. — Na Voloskem imajo tudi — lasko šolo, v katero so upisali letos 28 otrok; le 5 med njimi jih je z Voloskega, drugi so tuje. Za teh 28 otrok je nameščen 1 učitelj in 1 učiteljica. Za 90 hrvatskih otrok mora skrbeti pa družba sv. Cirila in Metoda! Kaj takega je mogoče le v naših deželah neverjetnosti.

Na avtomobilu na severni rtič. — Miadi francoski učenjak Pierre Bernault, sin bogatega pariskega industrijalca, je sklenil, da poskusi priti na severni rtič, in sicer z avtomobilom. Do približno 82. stopinje je možno priti z ladjo, od tam pa je do severnega rtiča samo še 1000 kilometrov, katere hoče prevoziti Bernault z avtomobilom. Učenjak se je posvetoval glede tega z raznimi francoskimi tehniki, ki menijo, da je ta načrt možno izvesti. Kot gorivo ne bo uporabljal samega bencina, temveč bencin, zmesan s spiritom.

Shod proti alkoholizmu se je vršil dne 3. t. m. v Ptujju. Shoda se je udeležilo vse učitelstvo ptujskega okraja. Sklenilo se je soglasno ustanoviti društvo abstinentov v ptujskem okraju.

Rudolf Virchow. — V Berlinu je umrl v petek profesor Rudolf Virchow, znamenit nemški učenjak in politik. Bil je zdravnik, kateri je slovel v svoji stroki; spisal je več imenitnih medicinskih knjig. Kot politik je bil navdušen pristaš liberalizma in demokratizma, socijolog in finančnik, vrhu tega pa odločen nasprotnik Bismarckov. Rojen je bil v nemškem Pomorju, dosegel je starost 82 let. Pokojni učenjak je bil slovanskega pokoljenja.

Razne vesti. — Na Bledu je ustanovila in že otvorila občina hišo za ubožce. Doslo je v to svrhu mnogo blagodušnih daril. — V nedeljo 7. t. m. je bila v Cerknici gledališka predstava, pri kateri so sodelovali člani slov. drame iz Ljubljane. Čisti dobiček so namenili pogorelcem v Martinjaku. — V Ljubljani so se naselile pred nekaj leti frančiškanke, ki živijo po večini od „fehtanja“. V tem poslu so tako izurjene, da so postale občinstvu že prava nadloga. Te nune se mastijo, reveži pa trpijo.

Išče se

izkušenega mašinista,

kateri je zmožen voditi parni stroj sistem Hoffmeister.

Ponudbe je pošiljati na naslov:

A. Jakl, Rupa p. Miren.

Vstop takoj.

Trgovina modnega biaga!

J. ZORNIK
GORICA.

Moderce
pariške zadnje novosti
kupi se najbolj in največje pri
1. Zornikova, Gispiska ulica 7.

Z ozirom na selo jako kratko
doba moje trgovine, stejem si
y največjo čast javiti, da sem
še dobil od mnogobrojnih ca-
stih dam jako tanka, modra, pre-
ciznih in cenih dobrih, pre-
modercih, modercih, modercih,
in je radi tega v interesu
vse dame, da se pri meni
postreže, da se po modrih lihtih ob-
vse moderce kakor se vidijo
ceneje kakor drugod.

Pozor!

Čistilna voda

„Reale“

iz vrelcev Mathias, lastnina
Henrika Mattonija v Budimpešti

je toplo priporočena od prvih tu- in
inozemskih zdravniških avtoritet kot
najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se
radi množine soli »Glauber« in gronke
soli, katero ima v sebi ter s svojim
hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:
Lekarna G. B. Pontoni.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje
službo občinskega redarja (ponočnega
čuvaja) v Tolminu z letno plačo 600
kron in prispevkom 50 kron za obleko.
Prednost za to službo imajo vpokojeni
žandarji. Prošnje je vložiti pri podpi-
sanem županstvu do 15. oktobra t. l.

Županstvo v Tolminu,
dne 4. septembra 1902.

Župan:
Gabršček.

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se je pre-
selila c. kr. okrajna in okrožna sod-
nija, c. kr. davkarija in drugi uradi
v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si
dovoljuje podpisani priporočati slavnemu
občinstvu na deželi svojo dobroznano
gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi)
v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro ku-
hinjo ter toči izvrstna bela in črna
domača vina. Preskrbljeno je s so-
bami za prenočišča ter s hlevi za konje
in vozove.

Svojim rojakom v mestu in na de-
želi se toplo priporoča udani

Ivan Katnik, lastnik.

Milijon dam uporablja
„FEEOLIN“.

Vprašajte svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo
lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro
aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«.

»Feeolin« je iz 42. najplešavnejših in najsvetlejših zeljstih
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginejo
daje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte
na obrazu, zajedce, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin«
je najboljšo čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. »Feeolin« je tudi najnaravnejše in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
»Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo
se, denar takoj vrniti, če hi ne bil kdo s »Feeolinom«
popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 ko-
madom K 2-50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K
7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov
navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga M. Feilth, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nanski ulici 3,
(nasproti nanski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni cenii
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
črk na perilo.

**Išče se učenca
ali praktikanta
za modno trgovino.**

Ponudbe sprejema **J. Zornik** v Gorici
v Gosposki ulici.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrazha poštna

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom, poštnim, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprejali ediro razprodajo novoznajdene originalne genske 14-karatne remont ure zlatega elektro-plaque, »sostav glas-hütte«. Te ure imajo protimagnetične preciziski urni stroj, so najnatančnejše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pismeno jamstvo. Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 16.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pism. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan možnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plagus za gospode ali dame (tudi ovratnjice) po 3— 5— in 8— K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po postnem povzetju ali predplačilu.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel“ (Švica)**. Za pisma v Švico je slaviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna. Cene nizke.

Srečkanje
neprekljeno
25. septembra 1902.

Glavni dobitek
kron **30.000** kron

Olmuške razstavnne srečke
po 1 krono

priporočajo:
G. Gentilli, V. Michelstädter & Co., O.
Pincherle, menjalnice v Gorici.

Vsi dobitki se izplačajo od prodajalcev z 10% odbitkom v gotovini.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjega trgovino pohištva tvrdke **Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. r, katero bomo vo-dili pod enakim imenom.**

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Pfaff-ovi šivalni stroji
so najboljši.

To sliši kupce sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upode-niti v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušni raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da so ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji
Pfaffovi šivalni stroji
Pfaffovi šivalni stroji
Pfaffovi šivalni stroji

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio štev. 1.**
SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

E. LEBHERZ
Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-skega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zaesljive užigalice

Apollo

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senz), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter druge v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trgovec v Semenški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike
prva tovarna ur v Mostu (Brix)
Hanns Konrad,
Izvez ur ter zlatolov Most (Češko).

Dobra ura Rem iz niklja fl. 3-75;
srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlave in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pism. — Ilustrovan cenik zastonj!

Salame

ogrske 1-70 gld., domače iz Sunkna 1-20 gld., domače 1 gld., dunajsko 80 kr., Sunkna brez kosti (Rollschinke) 90 kr. in 1-10 gld., suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr., kilo, velike kranjske klobase po 15 kr. in drugo pošilja od 5 kg. naprej po povzetju in sicer le dobro blago

Janko Ev. Sire v Kranju.

„Pri Velodromu“
goriško pivo
na prodaj
po 16 kr. liter.